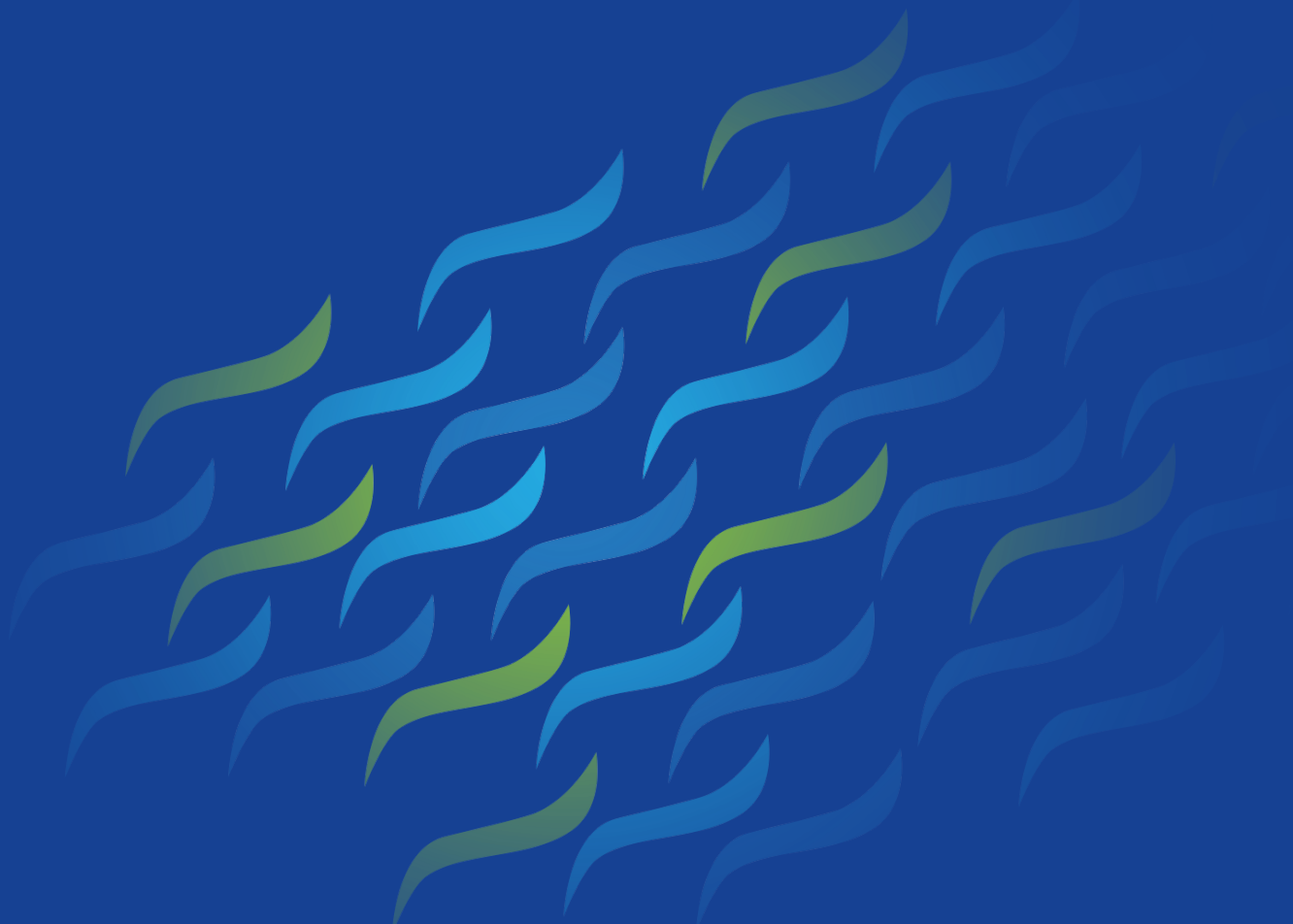

Lempäälän kunnan liittyminen Luontoviisaat kunnat -verkostoon

Yhdyskuntalautakunta 16.6.2026

Taustaa

- Helmikuussa 2026 jätettiin 25 valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite Lempäälän kunnan liittymistä Luontoviisaat kunnat - verkostoon
- Kunnilla on keskeinen rooli luontokadon hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden edistämisessä (mm. maankäytön suunnittelu, metsien hoito, luonnon tilan seuranta, edistämistoimet, yhteistyö, viestintä)
- Vuonna 2023 perustettu valtakunnallinen Luontoviisaat kunnat -verkosto tukee ja kehittää kuntien luontotoimintaa sekä parantaa kuntien välistä yhteistyötä.
- Verkostoon on liittynyt yhteensä 14 kuntaa, joiden joukossa mm. Pirkkala, Ylöjärvi, Valkeakoski, Akaa ja Urjala.

Luontotyön merkitys ja viitekehys

- Kuntaliiton kuntakyselyiden tulosten mukaan luonnonläheisyys on yksi tärkeimmistä asioista hyvässä kotikunnassa.
- Lempäälässä tehtyjen kuntalaiskyselyiden perusteella luonnon monimuotoisuuden edistäminen koetaan tärkeäksi, ja huolta aiheuttavat erityisesti metsien ja vesistöjen tila sekä lähiluonnon väheneminen.
- Lempäälä on sitoutunut vaalimaan luonnon monimuotoisuutta Lempäälä lähelläsi -kuntastrategiassa 2026–2035 ja sen pohjalta laadituissa toimenpideohjelmissa.
- Luonnon hyvinvointivaikutusten vuoksi luontotyö on kustannustehokas hyvinvointi-investointi, joka tukee kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista.
- Lempäälän matkailun yleissuunnitelmassa luonto ja vesistöt on tunnistettu keskeisiksi veto- ja elinvoimatekijöiksi.
- Luonnon monimuotoisuutta koskeva sääntely vahvistuu nopeasti, mikä lisää kuntien vastuuta ja edellyttää luonnon entistä suunnitelmallisempaa huomiointia.

Luontoviisaat kunnat–verkostoon liittymisen hyödyt

- Liittyminen vahvistaa kunnan strategisten tavoitteiden ja ohjelmien toimeenpanoa, kun luontotyön suunnitelmallisuutta, poikkihallinnollisuutta, seurantaa ja raportointia vahvistetaan verkoston kriteerien pohjalta.
- Verkostoon liittyminen vahvistaa luontotyön vaikuttavuutta tarjoamalla valtakunnallisen vertailukehityksen, systemaattisen kehittämistuen ja mahdollisten yhteishankkeiden tuomia lisäresursseja.
- Kunta saa ajantasaista asiantuntijatietoa, tietoa hyvistä käytännöistä ja valmiita toimintamalleja
- Laajempi asiantuntemus ja tietopohja tukee tavoitteiden asettamista, toimenpiteiden priorisointia ja resurssien kohdentamista
- Luontotyöstä viestiminen vahvistaa kunnan profiilia aktiivisena ja vastuullisena toimijana

Vaikutukset ja kustannukset

- Edellyttää kunnan sitoutumista verkoston kriteereihin (tulee saavuttaa 4 vuoden kuluessa liittymisestä)
- Luontoviisaat kunnat -verkoston kriteereillä tarkoitetaan kuntien luontokadon hillintätoimia ja linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa luontoa heikentäviä vaikutuksia ja edistämään luonnon monimuotoisuutta. Kunta ottaa luonnon monimuotoisuusnäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan.
- Oman toimintansa lisäksi kunta sitoutuu vaikuttamaan alueensa toimijoihin siten, että alueen toimijoiden tietoisuus luonnon monimuotoisuudesta lisääntyy.
- Lempäälä täyttää jo tällä hetkellä verkoston kriteerejä (strateginen sitoutuminen, lumo-ohjelma, seuranta ja poikkihallinnollinen työ)

Vaikutukset ja kustannukset

- Luontoviisaat kunnat -verkostoon liittyminen on maksutonta eikä se aiheuta välittömiä sitovia kustannuksia. Toteutuksesta vastataan nykyisillä henkilöstöresursseilla.
- Kunnasta nimettävä vastuuhenkilö osallistuu Luontoviisaat kunnat-verkoston johtoryhmän kokouksiin (2 kpl/vuodessa). Kunnan sisäinen työryhmätyöskentely on tarkoitus saattaa osaksi jo olemassa olevan työryhmän toimintaa (esim. ENI-työryhmä)
- Lumo-työn toimenpiteet ja tarvittavat resurssit suunnitellaan jatkossa vuosittain poikkihallinnollisessa työryhmässä. Investoinnit hyväksytään talousarvio käsittelyn yhteydessä.

L M
PÄÄ
LÄ